

28 Φεβρουαρίου 2021

Αρχιμ. Αιμιλιανός: Πότε μια ψυχή μπορεί να αρχίσει να σκέπτεται μια πνευματική ζωή;

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)





Αρχιμανδρίτης Αιμιλιανός Σιμωνοπετρίτης (1934-2019).

(Επιμέλεια Στέλιος Κούκος)

«Η πορεία της Ψυχής»

Το θέμα αυτό είναι πολύ μεγάλο και δεν μπορεί να πεις κανείς ότι θα το αναλύσει. Τα θέματα περί πνευματικής ζωής δεν έχουν απλώς ως εναρκτήριο στοιχείο τη λογική, δεν αρχίζουν από τη λογική. Γι' αυτό ακριβώς, ως επί το πλείστον, όταν γίνεται συζήτηση για ένα πνευματικό θέμα το οποίο αναλύεται, καταστρέφεται, διότι δεν μπορεί να το συλλάβει η λογική.

Το θέμα μας είναι η πορεία της ψυχής. Όχι από τότε που αποφασίζει να ζήσει χριστιανικά, αλλά από τότε που αρχίζει να αντιμετωπίζει το πρόβλημα της πνευματικής πορείας. Αυτό που μας ενδιαφέρει είναι η ψυχή βιούσα.

Επομένως το θέμα μας δεν είναι ούτε θεολογικό ούτε επιστημονικό ούτε δογματικό κτλ. Είναι καθαρώς πρακτικό, όπως αντιλαμβάνεσθε, και το συναντάμε μέσα στην καθημερινή μας πράξη.

Όπως όταν ξέρεις ότι βαδίζοντας από εδώ για να πας στην Ομόνοια, θα περάσεις από εκεί, θα κάνεις τούτο, θα κάνεις το άλλο, έτσι ακριβώς και αυτό είναι απόρροια μιας πρακτικής ζωής και όχι μιας θεωρητικής ενατενίσεως των

πραγμάτων. Γι' αυτό μερικά πράγματα θα σας φανούν ίσως διαφορετικά, βεβαίως, σχετικά.

Λοιπόν, τότε μια ψυχή μπορεί να αρχίσει να σκέπτεται μια πνευματική ζωή; Πότε αρχίζει να σκέπτεται, προκειμένου να κάνει κάτι άλλο, ο,τιδήποτε; Τότε έχουμε την αφετηρία.

Προσέξτε όμως αυτό που λέμε ότι σκέπτεται η ψυχή. Δανειζόμεθα το ρήμα σκέπτομαι εκ των κοινώς λεγομένων, διότι δεν σκέπτεται η ψυχή για την πορεία της. Βιοί μόνον κάτι. Και επομένως όταν λέμε τότε η ψυχή σκέπεται να αρχίσει κάτι, σημαίνει τότε δονείται η ψυχή από μια διάθεση να εγκαταλείψει τον τόπο εις τον οποίο είναι και να βρεθεί κάπου αλλού ή να ζήσει κάπως διαφορετικά.

Βλέπετε, οι όροι που χρησιμοποιούμε είναι όλοι εμφανείς. Όταν ομιλούμε περί οράσεως ή περί σκέψεως, περί αποφάσεως ή περί γνώσεως, απλώς χρησιμοποιούμε παρεμφερείς εκφράσεις του εξωτερικού μας κόσμου, οι οποίες όμως δεν αντιστοιχούν όντως με την πραγματική μας ύπαρξη και τα πνευματικά νοήματα.

Πότε μία ψυχή λέγει “πρέπει να ζήσω μία χριστιανική ζωή, πρέπει να ζήσω κάτι το διαφορετικό”;

Όταν ήδη θα έχει αποκτήσει την αίσθηση ότι είναι μία εξωσμένη ψυχή, ότι είναι κάτι που εκτινάχθηκε και βρέθηκε έξω από τον τόπο της, έξω από τον παράδεισο, εις μίας υπερορίαν, εκτός των ορίων, τα οποία ήταν φτιαγμένα γι' αυτήν την ίδια. Αυτό σημαίνει εξόριστος.

Και όταν συνειδητοποιήσει αυτό και θυμηθεί την πατρίδα, τότε μπορεί να πει: “Πρέπει να πάω στην πατρίδα”.

Αυτή είναι η σκέψις: η ψυχή να ζήσει ζωή χριστιανική. Από εδώ αρχίζει. Όταν, δηλαδή θα νοιώσει αυτό που λέγει το Ευαγγέλιο “το μεσότοιχον του φραγμού” (Εφ. 2, 14), το μεσότοιχον το οποίο υψώθηκε ανάμεσα σε μας και στον Θεό και μας τον εχώρισε.

Επομένως όταν η ψυχή θα νοιώσει, θα αντιληφθεί ότι δεν έχει Θεόν, διότι εξορίσθηκε, δεν έχει πατρίδα, δεν έχει πατέρα, είναι μακράν του Δημιουργού, κάτι το εκτετιναγμένον μακράν, όπως είπα προηγουμένως, οπότε δεν έχει ουσιαστική επαφή με τον Θεόν, τότε μπορεί να πει μέσα στην εξορία: “Τρέφομαι μαζί με τους χοίρους εγώ και τρώγω βελανίδια. Θα γυρίσω στον πατέρα μου”.

Αλλά, ενόσω δεν νοιώθουμε έναν μεσότοιχο ανάμεσάς μας και στον Θεό, δεν νοιώθουμε

ότι είμαστε εξόριστοι, δεν υπάρχει καν έναρξης σκέψεως για πνευματική ζωή.

Βλέπετε, από μια εποπτεία, όχι από μια ανάλυση, παράσταση αρχίζει η πνευματική ζωή.

Αισθάνομαι τούτο εδώ, το νοιώθω ότι είναι τοίχος και δεν ξέρω τι γίνεται από πίσω.

Όταν λοιπόν η ψυχή θα αντιληφθεί την απόσταση που υπάρχει ανάμεσα σ' αυτήν και στον Θεό – μία απόσταση που όσο κι αν φωνάξει δεν πρόκειται να ακουσθεί από τον Θεό – τότε θα αναλογισθεί ότι είναι πολύ αφελές να μην μπορεί αυτή να μιλήσει στον Θεό. Και θα ζητήσει να τον πλησιάσει, να τον φέρει κοντά της ή να πάει εκείνη κοντά στον Θεό.

Όταν η ψυχή θα νοιώσει αυτό που λέμε “απερριμένη”, ότι είναι κάτι το πεταγμένο – όταν θα δεις κάτι το πεταγμένο, θέλεις να το βάλεις στη θέση του -, όταν θα αισθανθεί η ψυχή, αυτή η ψυχή που μπορεί να την κατακλύζουν οι έπαινοι, οι κολακείες, οι αρετές πιθανόν, η αγνότης, η καθαρότης, πνευματικά ιδιώματα, οραματισμοί μεγάλοι, εφέσεις θεϊκές , αυτή η ψυχή, παρ' όλα ταύτα, αν καταλάβει τελικά ότι είναι κάτι το πεταγμένο και που θα πρέπει να βρει τη θέση του μέσα στην ιστορία και μέσα στο κοινό σώμα της εκκλησίας, στο οποίο ανήκει, τότε μπορεί να πει: “Θα αναζητήσω τον τόπο μου”.

Επομένως η πνευματική ζωή αρχίζει από την αίσθηση της εξώσεως, της υπερορίας, του υψώματος το οποίο έχει ενώπιόν της, και από την διάθεση να πάψει να είναι κάτι το πεταγμένο.

Εφ' όσον δεν έχει αυτήν την αίσθηση, δεν αρχίζει ποτέ τίποτε. Μπορεί να ζει χριστιανική ζωή, αλλά κατά το λεγόμενον, κατά το δοκούν, κατά τον λόγον, κατά την αντίληψη του νοός μπορεί να ζει χριστιανική ζωή.

Εφ' όσον όμως δεν υπάρχει αυτή η δυνατή αίσθησις, δεν βάλαμε ακόμη καμία αρχή. “Ευλογητός ο Θεός” δεν βάλαμε στη ζωή μας.

Είμεθα ακόμη πολύ μακριά, για να φθάσουμε στο σημείο να βάλομε το “Ευλογητός” του Μεσονυκτικού -όχι του όρθρου-, για να πάμε εν συνεχεία στη θεία Λειτουργία, που θα μας ενώσει με τον Θεό κατ' εικόνα.

Απόσπασμα από το κεφάλαιο η «Πορεία της Ψυχής» από το βιβλίο του Αρχιμανδρίτη Αιμιλιανού, Καθηγουμένου Ιεράς Μονής Σίμωνος Πέτρας, «Κατηχήσεις και λόγοι 2 - Ζωή εν πνεύματι», εκδόσεις Ορμύλια 2003.